Informácia o výsledku kontroly efektívnosti a účinnosti triedeného zberu komunálneho odpadu v meste Malacky

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonal v meste Malacky v dňoch 03.08.2018- 21.11.2018 kontrolu efektívnosti a účinnosti zberu komunálneho odpadu za obdobie rokov 2015 do 30.6.2018.

Účelom kontroly bolo zhodnotenie stavu triedeného zberu komunálneho odpadu vo vzťahu k plneniu cieľov Európskej únie. Cieľom kontroly bolo preverenie efektívnosti a účinnosti systému triedeného zberu odpadu.

Mesto Malacky zabezpečuje nakladanie s komunálnym odpadom prostredníctvom obchodných spoločností v rámci zmluvných vzťahov. Mesto Malacky má aktuálne platné Všeobecné záväzné nariadenie o nakladaní s odpadom a drobným stavebným odpadom č. 1/2018. Nový Program odpadového hospodárstva nie je prijatý z dôvodu, že doteraz nie je schválený Program odpadového hospodárstva Bratislavského kraja.

Mesto Malacky malo v kontrolovanom období schválené programové rozpočty za jednotlivé roky. Rozpočty obsahovali program odpadového hospodárstva. Ciele a merateľné ukazovatele programového rozpočtu mesto pravidelne vyhodnocovalo. Z pohľadu stanovených cieľov v programovom rozpočte je systém nakladania s odpadmi dostatočne účinný.

Financovanie systému triedeného zberu za povinne triedené zložky odpadu (papier, sklo, plast, kovy, viacvrstvové kombinované materiály) zabezpečovala obchodná spoločnosť Envi-pak a.s. (organizácia zodpovednosti výrobcov). Náklady na povinne triedené zložky boli uhrádzané priamo zberovej spoločnosti Tekos, spol. s r.o.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že mesto Malacky spĺňa štandard zberu definovaný pre jednotlivé zberné nádoby, čo kontrolný orgán v tejto časti kontroly vyhodnotil ako efektívny výkon v oblasti triedeného zberu. Hoci má podiel triedeného zberu v meste Malacky dlhodobo rastúcu tendenciu, aj napriek tomu mesto Malacky nedosiahlo v kontrolovanom období roku 2017 cieľ triedeného zberu stanoveného v Programe odpadového hospodárstva SR.

Vzhľadom k skutočnosti, že mesto Malacky nedosahuje v triedenom zbere stanovené ciele uvedené v Programe odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (v roku 2017 30 % triedeného zberu) sa systém nakladania s odpadmi javí ako nie dostatočne účinný. Mesto Malacky dosiahlo v roku 2017 podiel triedeného zberu 26,01 %.

Podľa európskeho cieľa odpadového hospodárstva vyjadreného v čl. 11 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc do roku 2020 sa zvýši príprava na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % podľa hmotnosti.

Ministerstvo životného prostredia SR prijalo v októbri 2015 najvýznamnejší strategický dokument Slovenskej republiky v odpadovom hospodárstve - Program odpadového hospodárstva SR na rok 2016-2020. Podľa kapitoly 4 záväznej časti uvedeného programu hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2020 je zníženie negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie.

Tento cieľ je v bode 4.1.1. programu pre komunálne odpady určený nasledovne:

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Miera triedeného zberu	20%	30%	40%	50%	60%

Kontrolou v meste Malacky bolo ďalej zistené (vrátane odhadu vývoja na rok 2018), že:

a) najväčší podiel triedeného zberu predstavoval zelený biologicky rozložiteľný odpad,
b) významný nárast v triedenom zbere zaznamenal plast,
c) najnižší nárast podielu v triedenom zbere zaznamenalo sklo.

Mesto Malacky dosiahlo v roku 2017 podiel triedeného zberu odpadu 26,01 %, čím v kontrolovanom období roku 2017 nedošlo k naplneniu cieľa triedeného zberu stanoveného v Programe odpadového hospodárstva SR (30 %). Predpokladá sa, že mesto Malacky by malo na základe údajov z kontrolovaného obdobia, dosiahnuť v roku 2020 úroveň 34,2 % podielu triedeného zberu odpadu. Porovnanie dosahovania cieľov popísaných v jednotlivých strategických dokumentoch, ktorými je kontrolovaný subjekt viazaný je uvedený v nasledujúcom grafe:

Porovnanie dosahovania cieľov triedeného zberu odpadu v %

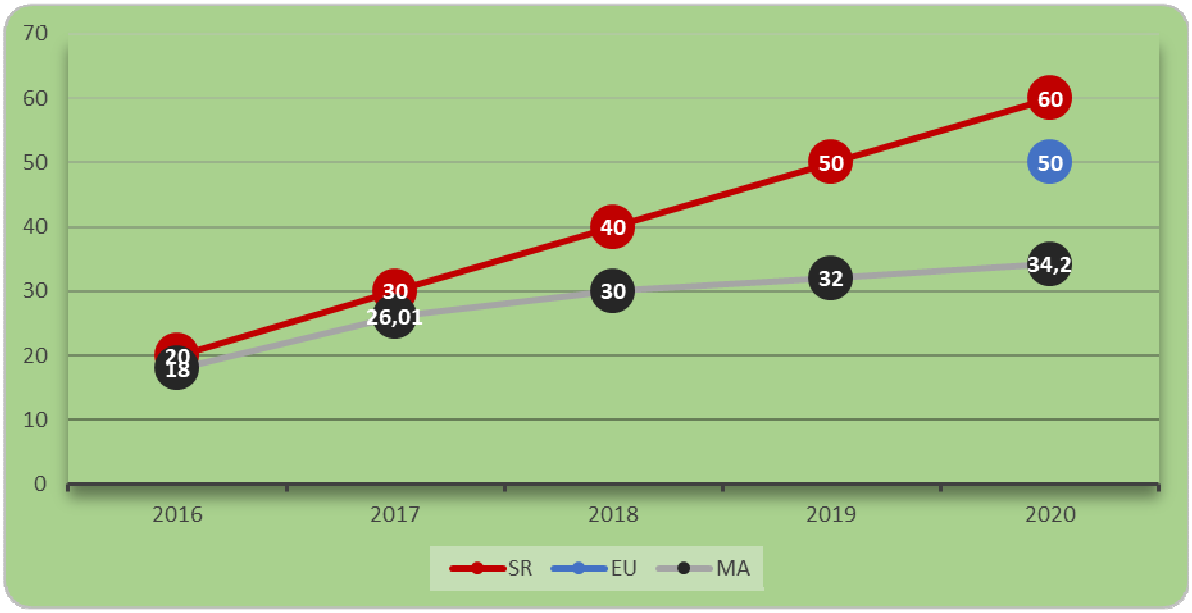

V záverečnom protokole boli zo strany kontrolného orgánu vytknuté 2 zistenia:

1.) Zistenia v bode 2.2. kapacita zberu, štandard zberu:

Triedenie zberu biologicky rozložiteľného odpadu bolo na území mesta zabezpečené prostredníctvom vriec, príp. zberných dvorov. Mesto Malacky v kontrolovanom období

nezabezpečilo na zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad príslušné zberné nádoby ani kompostovacie zásobníky, čím nepostupovalo v súlade s §14 ods. 8 vykonávacej vyhlášky k zákonu o odpadoch.

Námietky mesta Malacky, odvolanie sa:

V roku 2016 obchodná spoločnosť Tekos, spol. s r.o., poverená nakladaním s odpadom v meste Malacky, podala žiadosť na Environmentálny fond na podporu zberu biologického odpadu a drobného stavebného odpadu. Europrojekt v hodnote 1,1 mil. Eur zameraný na kúpu techniky na zber a spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu vrátane nádob bol schválený v roku 2017. Z dôvodu verejného obstarávania a jeho následných kontrol bolo možné zmluvy s dodávateľmi nádob podpísať až v mesiaci august 2018. Nádoby nebolo možné dodať skôr z objektívnych príčin.

Navrhované opatrenia:

Predpokladá sa dodanie zberných nádob na zber biologicky rozložiteľného materiálu do domácností v rodinných domoch v termíne do 28.2.2019. Nádoby sú už v súčasnosti objednané, očakáva sa ich dodanie dodávateľom.

2.) Zistenia v bode 3.1. - dosahovanie stanovených cieľov, str.13:

V rámci účinnosti NKÚ SR preveril aj programový rozpočet mesta za obdobie rokov 2015-2017. Program 6 bol zameraný na odpadové hospodárstvo. Zámer programu bol adresne orientovaný na systém odpadového hospodárstva, kladúci dôraz na ochranu životného prostredia a minimalizáciu nákladov. Podprogram 6.1 Zvoz a separovanie odpadu obsahoval prvok „Služby spojené so separovaným zberom odpadu“. Tento v roku 2015 a 2016 pozostával z cieľov a merateľných ukazovateľov zameraných na separáciu odpadov.... Programový rozpočet na rok 2017 prvok s cieľmi zameranými na separovanie odpadu už neobsahoval.

Námietky mesta Malacky:

V zmysle § 81 ods. 4 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov náklady na zabezpečenie zberných nádob na triedený zber zložiek komunálnych odpadov, pri ktorých sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov znáša výrobca vyhradeného výrobku, príslušná organizácia zodpovednosti výrobcov alebo tretia osoba, a to s platnosťou od 1.7.2016. Mesto Malacky zabezpečuje nakladanie s odpadmi, a teda aj separovaný zber prostredníctvom spoločnosti Tekos, spol.s r.o. Financovanie separovaného zberu cez rozpočet mesta od roku 2017 neprechádza, preto tento dokument ciele a merateľné ukazovatele zamerané na separáciu odpadov neobsahuje.

Navrhované opatrenia:

Ciele budú zapracované do Programu odpadového hospodárstva mesta Malacky.
Termín: do 4 mesiacov od prijatia do Programu odpadového hospodárstva Bratislavského kraja.

Záverečné vyjadrenie:

Systém zberu vytriedených zložiek odpadov je funkčný a dynamicky sa rozvíja. Jeho ďalšie rozšírenie je limitované dostatočným finančným zabezpečením od organizácie zodpovednosti výrobcov.